

formistično gonjo, ki so jo zad-
nje čase sprožili v Trstu in Ri-
mu proti coni B in Jugoslaviji.

MARTIN GREIF

komandant komande mesta Trst piše o OSVOBODITVI TRSTA

Stab IX. korpusa NOV je 3. avgusta 1944 odredil, da se ustanovi komanda mesta Trst. Čez en teden se je novoimenovala komanda mesta preimela v Trst. Pri stabu IX. korpusa se je tedaj nahajala tovaršnica CK KPS, ki je razložila navoštene komandi mesta, kakšne so njene naloge v Trstu, predvsem, da iz tržaških delavcev ustanove oborožene enote, ki se bodo v dolocenem trenutku uprle in pomagale našim rednim enotam osvoboditi mesto.

Ze kmalu se je pokazal prvi uspeh dela komande mesta in stabov sektorjev! Preko partiz-

ske organizacije in organizacije Delavske enotnosti so v kratkem času ustanovili prve enote po sektorjih, proti koncu leta 1944. pa so štabi sektorjev razpolagali že z bataljoni. Velika večina delavcev se je pozivila Partije odzvala in prostovoljno vstopila v te enote. Nekateri sektorji so v mesecu januarju imeli že po štiri bataljone, ki so šteli 200 moč.

Največje težave pa so se pojavile pred komando mesta: kako oborožiti te enote. Delavci, ki so se pripravljali v bataljone, so ostajali na svojih delovnih mestih v tovarnah, imeli pa so odredena zborna mesta v bližini skladišč orožja. Da bi si vsaj delno krili potrebo po orožju, so po nalogu komande mesta v posameznih sektorjih ustanovili tako imenovane udarne enote, ki so štele 5 do 10 moč, z namenom, da se pred vstopom v oborožene akcije in tako pridobijo potrebno orožje.

Komanda mesta se je nadalje zavedala, da ni dovolj imeti samo potrebno orožje, temveč morajo biti enote po sektorjih tudi izveščane in pripravljene za vstop. Zlasti je bilo važno uvesti v bataljone potrebno disciplino, z namenom, da bodo v dolocenem času vsi na svojih mestih. In ni miril dan, da niso ob navzočnosti predstavnikov komande mesta imeli na nekaterih sektorjih ali v stabu bataljona konferenco, kjer so v vsem tem podrobno razpravljali. Da bi lahko ugotovili pripravljenost teh enot, so jih aktivizirali tako, da so zvečer na dolocenih krajih sklicevali zbor. Ob teh prilikah so prejeli dolocene naloge: da so na svojih sektorjih pisali po zidovih parole, raztresali letake itd.

Nemci v Trstu so seveda kmalu zvedeli, da obstaja komanda mesta. Februarja 1945. leta, je komanda mesta preko letakov pozvala vse zavezane Tržičane, da se vključijo v naše enote in se tako pripravijo na upor. Sa. botane skupine so dan za dnem vršile akcije. Stab IX. korpusa in komanda mesta sta imela dnevno trikratne zveze preko radija. Vse to so seveda Nemci vedeli in si zato prizadevali, da bi zavezani komando mesta, položili udarne skupine in da bi odpravili kraj radio-postaje. Njihova prizadevanja pa so bila zmanj in mu ni šlo v račun, da bi se pustili zajeti od Nemcev. Navadili si je baterije in kadar so Nemci izključili električni tok v tem delu mesta, je postajala delovala nemoteno napajanje.

Udarne skupine so si zgradile dobre bunkerje, kjer jih ni mogel nihče odkriti. Sicer so Nemci v svojih prizadevanjih, da bi zajeli in razbili našo organizacijo, uspehi toliko, da sta bila raztrgana dva naša najboljša tovaršnika: Velušček Tone-Matevž in Segulin Boro, oba partijska funkcionarja. Čeprav je bil to težak adarec za gibanje v Trstu, vendar Nemci niso prodrli v Boro sta se v zaporu držala herojsko in nista nihčevar govorila.

Sredi marca 1945 so Nemci v večernih urah aretirali tovaršnika Babica, sedanega sekretarja CK KP STO, ki je prišel v Trst namesto padlega Matevža, dalje komandanta mesta in dve kurirki, ki so se pravkar sestali, da predajo in odnesejo pošto za CK KPS in Stab IX. korpusa. Čeprav so bili vsi brez orožja, so se spoprijeli sredi ulice z oboroženimi Nemci, jih potolčili z golimi pestmi in zbežali. Rečeno so tudi vsa pošta.

Da je bilo v Trstu tako uspešno, so veliko pripomogli zma-

Lesce niso dalec od Bleda. Tudi v ta prelepi kotiček slovenske zemlje so odšli letos na počitnice naši tržaški otroci. Le pogled dobro mamica, če je Tvoj otrok na sliki!

(iz mesečnika «BORE») 17. stotnje, ki so imeli dolžnost

KAJ PRAVIJO ITALJANSKA POROČILA O NOČI OD 8. NA 9. APRIL 1941 V CERKNEM ALI...

Italijanska vojska beži pred...

Črne srajce so prve stisnile rep med noge, za njimi so jo pa ucvrli ostali pred nevarno jugoslovansko mejo. Večina «hrabrih» soldatov je pustila na begu tudi svoje orožje

I. 6. aprila 1941. sta Nemčija in Italijanska fašistična vojska je bila prve dni na vsej dolgi meji v defenzivi. Šele prodor Nemcev jo je zganil, njihena je šla za plenom.

Dogodki, ki so se odigrali v noči od 8. na 9. april v Cerknem, so tu podani po italijanskih uradnih poročilih (arhiv: Genio XI CA Personalni odd.). Poročilo VIII. bat. II. minerskega regimenta 269.1941. št. 1027/R. Riservatno), ki jih je ugotovila uradna preiskava. Sumarično poročilo je podal tudi polkovnik A. Notari.

Pozorišče: Dve sto metrov ceste med zidanim mostom čez Cerknico pri Zelinu na križišču cest Idrija-Cerkno in železnim mostom čez Cerknico pri gostilni proti Cerknemu. Noč. Pri vsakem mostu se gibljejo temne sence, skupina minerev

17. stotnje, ki so imeli dolžnost mostova čuvati, v primeru sovalne nevarnosti pa jo pogotaj v zrak. Skupinami pri obeh mostovih poveljuje podporočnik Casilli Enrico.

8. aprila ponoči ob 22. uri 30 minut zapoje na križišču Zelin telefonski zvonec. Vse je takoj alarmirano. Podporočnik Casilli se vrača prav iz menze in zve po telefonu, da Jugoslovani prodirajo čez cerkniški prelaz, da se italijanske čete umikajo iz Cerknega. Nato je vsaka zveza s Cerknim pretrgana.

Takoj zaukaže, da vse pripravijo za razstrelitev mostov, vendar naj čakajo povelja za ogenj. O vsem obvesti takoj tudi svojega stotnika v Tribuših, zlasti še, ko ob 24. uri odpre ogenj vsa bližnja artilerija. Sam odide od Zelinu k železnemu mostu, da prepreči morebitno prezgodnje miniranje. V bližini Trsta so okoli 100 moč.

mitraljeze, črne srajce, finančne, med umikajočimi se prikaže centurio milice. Nato pride maršalo karabinjerjev, ki zaškrbijo ukazuje kaplarju, naj mostu ne razstrelje, ker mu prav blizu sledi tudi njegov poročnik. Vse se valji proti Zelinu. Tu postaja situacija zaradi natpanosti napeta, kritična. Begunci, raztepeni, vsi so pationo vznemirjeni. Maršal karabinjerjev joče kot otrok. Na vprašanje podporočnika Casillija odgovarja, da je zašgal arhiv: podporočnik vidi: ubogi človek ima pretresene živce.

Casilli skuša držati čisto proti Cerknu prosto, da bi v pritrupu napada lahko streljal. Nemogoče. V ozki dolini ni prostora. Ko pridre novy kamioni se ne ustavijo, a masa se zaganja proti njim in skače nanje: nekaterim se to posreči. Cesta proti Sv. Luciji jih pozira.

Ob 1 uri 30 minut, napočil je 9. april, pride iz Tribuše stotnik Landriani Urbano, poveljnik stotnije. Begunci se na Zelinu že okoli 160 do 180. Po nekaterih sumaričnih vprašanjih stotnik Landriani spozna, da položaj je ne more biti tako kritičen, sicer bi moral biti sovražnik že tu. Njegov nastop vpliva pomirjevalno. Predlaga, da bi branili železni most. Precej se jih javi. Ali kaj, ko večina nima niti svojega orožja: mitraljez, ki ga je neka skupina rešila, je brez strelja, brez municije. Medtem se začne svitati. Razburjeni duhovi se počasi pomirjajo. Proti jutru se stotniku posreči, da vsaj skupino potehlih usmeri nazaj v Cerkno, da ponovno zasedejo svoja mesta.

Kaj se je zgodilo v Cerknem? Na meji? — O tem bomo pisali natančneje jutri.

Dr. I. J.

OB OBLETNICI FRANCOSKE REVOLUCIJE

DANTONOVCI POD GILOTINO

Tr rapiskov pariškega krvnika o smrti enega izmed voditeljev revolucije Georgea Jacquesa Dantona

Dne 14. julija 1793 je razjarjena množica v Parizu usmrtila zloglasno Bastillo, ta simbol nasilja in zatiranja, in jo zavzela. To je bil signal za začetek velike francoske revolucije.

Priobčujeno odločilo iz zapisikov pariškega krvnika enega izmed voditeljev revolucije, slovitega govornika in pobudnika revolucijskega tribunala Georgea Jacquesa Dantona.

Pred tribunalom je Danton rekel:

«Sem Danton, dovolj znan v revoluciji. Moje bivaljsce bo kmalu Nič, moje ime pa bo izgovorjeno v Pantheonu zgodovine.»

Državljana Heraulta de Se-

chellesa in Camila Desmoulinsa so prignali skupaj. Prvi je bil videti brezbržen, drugi je jokal in v pretresljivih besedah govoril o svoji ženi in otroku. Brž ko nas je zagledal, je rastala na njem prav tako neposredna, toda povsem različna sprememba, kakor na Dantonu. Navajal je na moje pomočnike, kakor da bi bili obsojenci on pa krvnik. Suval jih je in pretepal. V ruvanju si je raztrgal obleko. Ruvanja je bilo konec šele, ko so posegli vmes zandari. Camille Desmoulins je bil nizke postave in precej rejen. Vzlic temu je bil upiral tako dolgo, kakor da bi bil krepak mož. Seveda je bil v stanju, ko preide duša v mišice. V trenutku je bila njegova obleka raztrgana, ko ga je bilo treba ostrčiti, so ga morali držati na stolu stitje ljudje. Zdjaj se je pogljal naprej, zdaj nazaj in dva, ki sta ga držala, je pobil na tla. Med ruvanjem nas je psoval. Prijatelji so ga skušali pomiriti: Fabre z zelo blagimi besedami, Danton s poudarkom avtoritete. Slednji mu je rekel:

«Pusti te manevre! Zakaj se hočeš spozabiti nad temi hlapi giljotine? Le-ti opravljajo svojo obrt, ti pa stori svojo dolžnost!»

Lacroix je zaklical: «Strahopetneč, skriva se, kaj kor se je skril 10. avgusta!» Camille: «Pošast, ali ne boš sita moje krvi? Zakaj ližeš še kri moje žene?» Dantonov glas je zadušil vse druge. Njegov obraz, že takod vedno rdeč, je postal modrikast. Pere so mu sillele iz ust in njegove oči so žarele ko tleče oglje.

«Robespierre!», je zaklical, «zaman se skrivaš, tudi ti priđeš na vrsto in Dantonova senca se bo v grobu veselila, ko boš stal na tem trgu.»

Dodaj je še grobe žalitve: «Prav do giljotine je ostal Danton kakršen je bil. Brez pohodnih stopenj je prehajal od največjega razburjanja k najbolj mirni vedrosti, zdaj je bil brutalen, zdaj se je pohlevno šasil, vedno pa je bil tako čvrst, ki bi bil človek, ki bi bil videl žalostno procesijo, v kateri sem ga peljal, misli, da se pelje zmagovalec. V trenutku, ko smo zavili na trg, je zagledal morda še. Prebledel je in solze so mu zalile oči. Moja pozornost mu merda ni bila po volji. Naglo me je sunil s komolcem in me srdito vprašal: «Ali imaš ženko in otroke?» Pritrdil sem.

Nadaljeval je z istim glasom: «Zakaj tudi. No, ko, sem mislil nanje, sem postal znova človek.»

Sklonil je glavo in slišal smog ga mrmrati:

«Ljubljena žena, nikoli več te ne bom videl; otrok moj, nikoli več te ne bom videl.»

Ko se je voz ustavil, se je znova zanael, krčevito je strel sel glavo, kakor da se hoče ostrejši nadležne misli, in stopil je z voza, rekoč:

«Nobene omahljivosti, Danton.»

Tedaj so privrele Desmoulins solze iz oči in zaklical je: «Lucile, prid k meni, kakor da bi ga mogla uboga žena slišati.»

Ko je ni videl prihajati, je hotel očitno sam k njej, in znova je skušal pobegeti.

Naposedl smo bili v smeri pri kraju. Ducray, ki je bil ostal tu, je dal znamenje za na pot. Vsa kega obsojena smo postavili med dva žandarija, ostali žandariji pa so jih obstopili kot zupnanja straža. Tako smo krenili na pred.

Predstavniki iz Westermann so zlezli na prvi voz. Jaz sem stal spredaj, za menoj pa Henri in pomočnik. Na drugem vozu so bili štirje pomočniki z ostalimi obsojenci. Straža je bila enako močna, kakor pri kraji in giljotini.

Danton je stal za menoj vrvan v prvi vrsti. Kraj njega je stal de Sechelles, za njim Fabre, Camille in Philippeaux. Chabot je bil edini, ki je sedel. Videti je bilo, da hudo trpi in med potjo se je sesedel. Bazire je klečal kraj njega in pomagal Henriju kar je mogel, da bi ga podpiral in bodril.

V trenutku, ko je voznik pogljal konja, je Danton zaklical:

«Prekleti bebič bodo kričali, ko se bomo peljali mimo, žilavla republika! V dveh urah bo republika obglavljena.»

Fabre je še vedno jadikoval, da so mu ukradli komedijo, ko je Danton to slišal, mu je rekel smeje, v besedni igri (vers — verzi in črvi):

«Jadikuješ zaradi svojih verzov; preden bo minilo esno dni, boš redil več črvov kakor ti je ljubo, in jaz tudi.»

Ko smo zavili na obrežje, se je začel Camille Desmoulins znova razburjati.

«Kaj me ne pozirate več?» je zaklical in se sklonil z voza. «Na moj klic je padla Bastilla. Mar me ne poznate? Saj sem prvi apostol svobode. Njen kip bo poškoprla kri enega izmed njenih otrok. Na pomoč, ljudstvo 14. julija! Ne pustite me umoriti.»

Odgovorili so mu s porogljivim zasmehom. Njegov srd se je podvojil. Bal sem se, da ne bi skočil pod kolesa voza. Pri-skočiti je moral pomočnik, da ga je zadrževal. Grozil smo mu, da ga bomo privzeli k rebrščam voza, toda zaman. Danton, ki je dobro vedel, da bi ljudstvo okrog nas ne ganilo s prstom, se je sklonil čez Philippeaux naprej in mu rekel z močnim glasom:

«Molči vendar, mar upaš, da boš ganil to podlo kanalo?»

In Lacroix je rekel:

«Pomiri se, misli rajši na to, kako bi jih vcepil spoštovanje, kakor da bi vzbujal v njih so-tuje.»

Danton je imel prav. Prej bi bil omehčal kamenje. Ko smo prispeli iz jetnišnice, nas je obkolila množica moških in žensk, ki se je hotela naslajati ob pogledu na giljotino. Spremljala nas je in kričala tako, da državljani silecni na oknih ali stoječih vzdolh hiš, rido mogli razumeti, kaj govore obsojenci.

Ko smo se pomikali mimo neke kavarnе, smo videli nekega državljana, kako sedi na oknu in skicira obsojence. Le-ti so dvignili glave in zamrmrali: «David, David!»

Res sem ga spoznal po njego-vih posebnih ustitih. Danton je povzdignil glas in mu zaklical: «Ej, žuj, hlapec, povej svoje-mu gospodarju, kako umirajo vojaki svobode!»

Lacroix pa je zakričal nanj in ga ozmerjal z izdajalcem. David je skiciral naprej.

Brata, okna in izložbe, vse je bilo v Duplayevi hiši zaprtlo. Obsojenci so jo preč iskrali, plj z očmi. Ko smo prispeli pred njo, so obsuli te neme in mračne stene s tisočimi poskomi. «Podli svetohlinci!» je rekel Fabre,

KULTURNA KRONIKA

Jugoslovanski folkloristi dosegli prvo mesto v Londonu

V teh dneh je iz Londona odstopovala folklorna skupina, ki je mesec dni sodelovala na mednarodnih tekmovalnih v Londonu in Langoleni. V teh tekmovalnih so člani srbske folklorne skupine zavzeli prva mesta.

Ze takoj prvi dan, ko je skupina prispela v London so listi objavili mnogo slik in člankov o jugoslovanskih folkloristih. Proti koncu junija je skupina nastopila v prostorih Društva Jugoslavija-Anglija in pozneje trikrat v Albertu holu (največji londonski dvorani).

Tekmovanje samo se je pričelo 3. julija. Popoldne je bil razglašen rezultat: Jugoslavija prva, druga Francija in tretji Indonezija. Prav tako so se jugoslovanski odrezali tudi pri tekmovalju posameznikov.

V Angliji vlada veliko zanimanje za jugoslovansko folkloro, tako da bo ta skupina zopet gostovala 10. septembra v Londonu, pozneje pa bo odšla v Francijo.

Skozi obdobja ženskega gibanja na Primorskem in v Trstu

3. Zaradi nepravilnega pogleda v nacionalno vprašanje, ki ga je po socialni demokraciji podovala KP Italije in tudi ni bilo jasno, kako se je socialna mo izkoristila pridružilo nam, da bi v vsaki primorski hiši. Kjer žene niso zmogle naročnine, so si ga izposodile v društvu ali pri sosedih. Samo za Trst in spodnjo okolico se je tiskalo v 3000 izvodih. Naslanjal se je na lastno organizacijsko mrežo in na mrežo treh osnovnih ženskih organizacij, ki so prva leta po prvi svetovni vojni širili po Primorskem, Istri in v Trstu razvile svoje življeno delovanje. Te organizacije so bile: Žensko dobrodelno združenje in v Trstu pod predstvom Antonije Slavikove, Splošno žensko društvo v Gorici in Žensko združenje v Opatici. Skupno z žensko družino Ciril-Melodove družbe, pozneje Šolskega društva, z Društvom «Dobrodelnost» in z «Društvom vdov in sirot» so tvorile pravi praprazar eno samo organizacijo, obsegajočo celotno žensko udejstvovanje. V to organizacijo je spadal tudi dramatični krožek Marjane družbe v Trstu, ki je tako kar prebršnje čase zavod sv. Nikolaja, de-

politično usmeritvijo v ozadju «ženskega sveta» in njegovega kroga, rastejo iz neke splošne primorske politične situacije. V najnaprednejših družbenih krogih, to je v vrstah Komunistične partije Italije, v pogledu na medsebojno prepletenost, se marsikatera slovenska delavka asimilirala z italijanskim življenjem. Ko se je odločevalo narodno-obrambenemu boju, je samo utrjevala položaj Italijank, ki je bila za asimilacijo Slovencev. Vodstvo narodne obrambnega boja je imelo v prvih povojnih letih slovensko mešanstvo. Ob njem so se rastle nove, mlađe sile, ki so odločno krenile na drugo pot in s svojimi političnimi koncepti bile prehodnice Osvobodilne fronte. Med temi silami, ki so v stiku z najbolj napredno proizvodnjo in zato najbolj revolucionarni in je bil in je v Trstu narodnostno najbolj izpostavljen. Korenine je zmožna gibanje, kljub temu da je bilo v svojem bistvu napredno in je neprecenljivo mnogo napravilo za prosvetilev primorskih žensk, ki so imeli na njem v Trstu največji vpliv. V Trstu je bilo v tem pogledu znatno. Tako stališče je nehoti oddaljevalo od ženskega gibanja del žena in to tisti del, ki je v stiku z najbolj napredno proizvodnjo in zato najbolj revolucionaren in je bil in je v Trstu narodnostno najbolj izpostavljen. Korenine je zmožna gibanje, kljub temu da je bilo v svojem bistvu napredno in je neprecenljivo mnogo napravilo za prosvetilev primorskih žensk, ki so imeli na njem v Trstu največji vpliv. V Trstu je bilo v tem pogledu znatno. Tako stališče je nehoti oddaljevalo od ženskega gibanja del žena in to tisti del, ki je v stiku z najbolj napredno proizvodnjo in zato najbolj revolucionaren in je bil in je v Trstu narodnostno najbolj izpostavljen. Korenine je zmožna gibanje, kljub temu da je bilo v svojem bistvu napredno in je neprecenljivo mnogo napravilo za prosvetilev primorskih žensk, ki so imeli na njem v Trstu največji vpliv. V Trstu je bilo v tem pogledu znatno. Tako stališče je nehoti oddaljevalo od ženskega gibanja del žena in to tisti del, ki je v stiku z najbolj napredno proizvodnjo in zato najbolj revolucionaren in je bil in je v Trstu narodnostno najbolj izpostavljen. Korenine je zmožna gibanje, kljub temu da je bilo v svojem bistvu napredno in je neprecenljivo mnogo napravilo za prosvetilev primorskih žensk, ki so imeli na njem v Trstu največji vpliv. V Trstu je bilo v tem pogledu znatno. Tako stališče je nehoti oddaljevalo od ženskega gibanja del žena in to tisti del, ki je v stiku z najbolj napredno proizvodnjo in zato najbolj revolucionaren in je bil in je v Trstu narodnostno najbolj izpostavljen. Korenine je zmožna gibanje, kljub temu da je bilo v svojem bistvu napredno in je neprecenljivo mnogo napravilo za prosvetilev primorskih žensk, ki so imeli na njem v Trstu največji vpliv. V Trstu je bilo v tem pogledu znatno. Tako stališče je nehoti oddaljevalo od ženskega gibanja del žena in to tisti del, ki je v stiku z najbolj napredno proizvodnjo in zato najbolj revolucionaren in je bil in je v Trstu narodnostno najbolj izpostavljen. Korenine je zmožna gibanje, kljub temu da je bilo v svojem bistvu napredno in je neprecenljivo mnogo napravilo za prosvetilev primorskih žensk, ki so imeli na njem v Trstu največji vpliv. V Trstu je bilo v tem pogledu znatno. Tako stališče je nehoti oddaljevalo od ženskega gibanja del žena in to tisti del, ki je v stiku z najbolj napredno proizvodnjo in zato najbolj revolucionaren in je bil in je v Trstu narodnostno najbolj izpostavljen. Korenine je zmožna gibanje, kljub temu da je bilo v svojem bistvu napredno in je neprecenljivo mnogo napravilo za prosvetilev primorskih žensk, ki so imeli na njem v Trstu največji vpliv. V Trstu je bilo v tem pogledu znatno. Tako stališče je nehoti oddaljevalo od ženskega gibanja del žena in to tisti del, ki je v stiku z najbolj napredno proizvodnjo in zato najbolj revolucionaren in je bil in je v Trstu narodnostno najbolj izpostavljen. Korenine je zmožna gibanje, kljub temu da je bilo v svojem bistvu napredno in je neprecenljivo mnogo napravilo za prosvetilev primorskih žensk, ki so imeli na njem v Trstu največji vpliv. V Trstu je bilo v tem pogledu znatno. Tako stališče je nehoti oddaljevalo od ženskega gibanja del žena in to tisti del, ki je v stiku z najbolj napredno proizvodnjo in zato najbolj revolucionaren in je bil in je v Trstu narodnostno najbolj izpostavljen. Korenine je zmožna gibanje, kljub temu da je bilo v svojem bistvu napredno in je neprecenljivo mnogo napravilo za prosvetilev primorskih žensk, ki so imeli na njem v Trstu največji vpliv. V Trstu je bilo v tem pogledu znatno. Tako stališče je nehoti oddaljevalo od ženskega gibanja del žena in to tisti del, ki je v stiku z najbolj napredno proizvodnjo in zato najbolj revolucionaren in je bil in je v Trstu narodnostno najbolj izpostavljen. Korenine je zmožna gibanje, kljub temu da je bilo v svojem bistvu napredno in je neprecenljivo mnogo napravilo za prosvetilev primorskih žensk, ki so imeli na njem v Trstu največji vpliv. V Trstu je bilo v tem pogledu znatno. Tako stališče je nehoti oddaljevalo od ženskega gibanja del žena in to tisti del, ki je v stiku z najbolj napredno proizvodnjo in zato najbolj revolucionaren in je bil in je v Trstu narodnostno najbolj izpostavljen. Korenine je zmožna gibanje, kljub temu da je bilo v svojem bistvu napredno in je neprecenljivo mnogo napravilo za prosvetilev primorskih žensk, ki so imeli na njem v Trstu največji vpliv. V Trstu je bilo v tem pogledu znatno. Tako stališče je nehoti oddaljevalo od ženskega gibanja del žena in to tisti del, ki je v stiku z najbolj napredno proizvodnjo in zato najbolj revolucionaren in je bil in je v Trstu narodnostno najbolj izpostavljen. Korenine je zmožna gibanje, kljub temu da je bilo v svojem bistvu napredno in je neprecenljivo mnogo napravilo za prosvetilev primorskih žensk, ki so imeli na njem v Trstu največji vpliv. V Trstu je bilo v tem pogledu znatno. Tako stališče je nehoti oddaljevalo od ženskega gibanja del žena in to tisti del, ki je v stiku z najbolj napredno proizvodnjo in zato najbolj revolucionaren in je bil in je v Trstu narodnostno najbolj izpostavljen. Korenine je zmožna gibanje, kljub temu da je bilo v svojem bistvu napredno in je neprecenljivo mnogo napravilo za prosvetilev primorskih žensk, ki so imeli na njem v Trstu največji vpliv. V Trstu je bilo v tem pogledu znatno. Tako stališče je nehoti oddaljevalo od ženskega gibanja del žena in to tisti del, ki je v stiku z najbolj napredno proizvodnjo in zato najbolj revolucionaren in je bil in je v Trstu narodnostno najbolj izpostavljen. Korenine je zmožna gibanje, kljub temu da je bilo v svojem bistvu napredno in je neprecenljivo mnogo napravilo za prosvetilev primorskih žensk, ki so imeli na njem v Trstu največji vpliv. V Trstu je bilo v tem pogledu znatno. Tako stališče je nehoti oddaljevalo od ženskega gibanja del žena in to tisti del, ki je v stiku z najbolj napredno proizvodnjo in zato najbolj revolucionaren in je bil in je v Trstu narodnostno najbolj izpostavljen. Korenine je zmožna gibanje, kljub temu da je bilo v svojem bistvu napredno in je neprecenljivo mnogo napravilo za prosvetilev primorskih žensk, ki so imeli na njem v Trstu največji vpliv. V Trstu je bilo v tem pogledu znatno. Tako stališče je nehoti oddaljevalo od ženskega gibanja del žena in to tisti del, ki je v stiku z najbolj napredno proizvodnjo in zato najbolj revolucionaren in je bil in je v Trstu narodnostno najbolj izpostavljen. Korenine je zmožna gibanje, kljub temu da je bilo v svojem bistvu napredno in je neprecenljivo mnogo napravilo za prosvetilev primorskih žensk, ki so imeli na njem v Trstu največji vpliv. V Trstu je bilo v tem pogledu znatno. Tako stališče je nehoti oddaljevalo od ženskega gibanja del žena in to tisti del, ki je v stiku z najbolj napredno proizvodnjo in zato najbolj revolucionaren in je bil in je v Trstu narodnostno najbolj izpostavljen. Korenine je zmožna gibanje, kljub temu da je bilo v svojem bistvu napredno in je neprecenljivo mnogo napravilo za prosvetilev primorskih žensk, ki so imeli na njem v Trstu največji vpliv. V Trstu je bilo v tem pogledu znatno. Tako stališče je nehoti oddaljevalo od ženskega gibanja del žena in to tisti del, ki je v stiku z najbolj napredno proizvodnjo in zato najbolj revolucionaren in je bil in je v Trstu narodnostno najbolj izpostavljen. Korenine je zmožna gibanje, kljub temu da je bilo v svojem bistvu napredno in je neprecenljivo mnogo napravilo za prosvetilev primorskih žensk, ki so imeli na njem v Trstu največji vpliv. V Trstu je bilo v tem pogledu znatno. Tako stališče je nehoti oddaljevalo od ženskega gibanja del žena in to tisti del, ki je v stiku z najbolj napredno proizvodnjo in zato najbolj revolucionaren in je bil in je v Trstu narodnostno najbolj izpostavljen. Korenine je zmožna gibanje, kljub temu da je bilo v svojem bistvu napredno in je neprecenljivo mnogo napravilo za prosvetilev primorskih žensk, ki so imeli na njem v Trstu največji vpliv. V Trstu je bilo v tem pogledu znatno. Tako stališče je nehoti oddaljevalo od ženskega gibanja del žena in to tisti del, ki je v stiku z najbolj napredno proizvodnjo in zato najbolj revolucionaren in je bil in je v Trstu narodnostno najbolj izpostavljen. Korenine je zmožna gibanje, kljub temu da je bilo v svojem bistvu napredno in je neprecenljivo mnogo napravilo za prosvetilev primorskih žensk, ki so imeli na njem v Trstu največji vpliv. V Trstu je bilo v tem pogledu znatno. Tako stališče je nehoti oddaljevalo od ženskega gibanja del žena in to tisti del, ki je v stiku z najbolj napredno proizvodnjo in zato najbolj revolucionaren in je bil in je v Trstu narodnostno najbolj izpostavljen. Korenine je zmožna gibanje, kljub temu da je bilo v svojem bistvu napredno in je neprecenljivo mnogo napravilo za prosvetilev primorskih žensk, ki so imeli na njem v Trstu največji vpliv. V Trstu je bilo v tem pogledu znatno. Tako stališče je nehoti oddaljevalo od ženskega gibanja del žena in to tisti del, ki je v stiku z najbolj napredno proizvodnjo in zato najbolj revolucionaren in je bil in je v Trstu narodnostno najbolj izpostavljen. Korenine je zmožna gibanje, kljub temu da je bilo v svojem bistvu napredno in je neprecenljivo mnogo napravilo za prosvetilev primorskih žensk, ki so imeli na njem v Trstu največji vpliv. V Trstu je bilo v tem pogledu znatno. Tako stališče je nehoti oddaljevalo od ženskega gibanja del žena in to tisti del, ki je v stiku z najbolj napredno proizvodnjo in zato najbolj revolucionaren in je bil in je v Trstu narodnostno najbolj izpostavljen. Korenine je zmožna gibanje, kljub temu da je bilo v svojem bistvu napredno in je neprecenljivo mnogo napravilo za prosvetilev primorskih žensk, ki so imeli na njem v Trstu največji vpliv. V Trstu je bilo v tem pogledu znatno. Tako stališče je nehoti oddaljevalo od ženskega gibanja del žena in to tisti del, ki je v stiku z najbolj napredno proizvodnjo in zato najbolj revolucionaren in je bil in je v Trstu narodnostno najbolj izpostavljen. Korenine je zmožna gibanje, kljub temu da je bilo v svojem bistvu napredno in je neprecenljivo mnogo napravilo za prosvetilev primorskih žensk, ki so imeli na njem v Trstu največji vpliv. V Trstu je bilo v tem pogledu znatno. Tako stališče je nehoti oddaljevalo od ženskega gibanja del žena in to tisti del, ki je v stiku z najbolj napredno proizvodnjo in zato najbolj revolucionaren in je bil in je v Trstu narodnostno najbolj izpostavljen. Korenine je zmožna gibanje, kljub temu da je bilo v svojem bistvu napredno in je neprecenljivo mnogo napravilo za prosvetilev primorskih žensk, ki so imeli na njem v Trstu največji vpliv. V Trstu je bilo v tem pogledu znatno. Tako stališče je nehoti oddaljevalo od ženskega gibanja del žena in to tisti del, ki je v stiku z najbolj napredno proizvodnjo in zato najbolj revolucionaren in je bil in je v Trstu narodnostno najbolj izpostavljen. Korenine je zmožna gibanje, kljub temu da je bilo v svojem bistvu napredno in je neprecenljivo mnogo napravilo za prosvetilev primorskih žensk, ki so imeli na njem v Trstu največji vpliv. V Trstu je bilo v tem pogledu znatno. Tako stališče je nehoti oddaljevalo od ženskega gibanja del žena in to tisti del, ki je v stiku z najbolj napredno proizvodnjo in zato najbolj revolucionaren in je bil in je v Trstu narodnostno najbolj izpostavljen. Korenine je zmožna gibanje, kljub temu da je bilo v svojem bistvu napredno in je neprecenljivo mnogo napravilo za prosvetilev primorskih žensk, ki so imeli na njem v Trstu največji vpliv. V Trstu je bilo v tem pogledu znatno. Tako stališče je nehoti oddaljevalo od ženskega gibanja del žena in to tisti del, ki je v stiku z najbolj napredno proizvodnjo in zato najbolj revolucionaren in je bil in je v Trstu narodnostno najbolj izpostavljen. Korenine je zmožna gibanje, kljub temu da je bilo v svojem bistvu napredno in je neprecenljivo mnogo napravilo za prosvetilev primorskih žensk, ki so imeli na njem v Trstu največji vpliv. V Trstu je bilo v tem pogledu znatno. Tako stališče je nehoti oddaljevalo od ženskega gibanja del žena in to tisti del, ki je v stiku z najbolj napredno proizvodnjo in zato najbolj revolucionaren in je bil in je v Trstu narodnostno najbolj izpostavljen. Korenine je zmožna gibanje, kljub temu da je bilo v svojem bistvu napredno in je neprecenljivo mnogo napravilo za prosvetilev primorskih žensk, ki so imeli na njem v Trstu največji vpliv. V Trstu je bilo v tem pogledu znatno. Tako stališče je nehoti oddaljevalo od ženskega gibanja del žena in to tisti del, ki je v stiku z najbolj napredno proizvodnjo in zato najbolj revolucionaren in je bil in je v Trstu narodnostno najbolj izpostavljen. Korenine je zmožna gibanje, kljub temu da je bilo v svojem bistvu napredno in je neprecenljivo mnogo napravilo za prosvetilev primorskih žensk, ki so imeli na njem v Trstu največji vpliv. V Trstu je bilo v tem pogledu znatno. Tako stališče je nehoti oddaljevalo od ženskega gibanja del žena in to tisti del, ki je v stiku z najbolj napredno proizvodnjo in zato najbolj revolucionaren in je bil in je v Trstu narodnostno najbolj izpostavljen. Korenine je zmožna gibanje, kljub temu da je bilo v svojem bistvu napredno in je neprecenljivo mnogo napravilo za prosvetilev primorskih žensk, ki so imeli na njem v Trstu največji vpliv. V Trstu je bilo v tem pogledu znatno. Tako stališče je nehoti oddaljevalo od ženskega gibanja del žena in to tisti del, ki je v stiku z najbolj napredno proizvodnjo in zato najbolj revolucionaren in je bil in je v Trstu narodnostno najbolj izpostavljen. Korenine je zmožna gibanje, kljub temu da je bilo v svojem bistvu napredno in je neprecenljivo mnogo napravilo za prosvetilev primorskih žensk, ki so imeli na njem v Trstu največji vpliv. V Trstu je bilo v tem pogledu znatno. Tako stališče je nehoti oddaljevalo od ženskega gibanja del žena in to tisti del, ki je v stiku z najbolj napredno proizvodnjo in zato najbolj revolucionaren in je bil in je v Trstu narodnostno najbolj izpostavljen. Korenine je zmožna gibanje, kljub temu da je bilo v svojem bistvu napredno in je neprecenljivo mnogo napravilo za prosvetilev primorskih žensk, ki so imeli na njem v Trstu največji vpliv. V Trstu je bilo v tem pogledu znatno. Tako stališče je nehoti oddaljevalo od ženskega gibanja del žena in to tisti del, ki je v stiku z najbolj napredno proizvodnjo in zato najbolj revolucionaren in je bil in je v Trstu narodnostno najbolj izpostavljen. Korenine je zmožna gibanje, kljub temu da je bilo v svojem bistvu napredno in je neprecenljivo mnogo napravilo za prosvetilev primorskih žensk, ki so imeli na njem v Trstu največji vpliv. V Trstu je bilo v tem pogledu znatno. Tako stališče je nehoti oddaljevalo od ženskega gibanja del žena in to tisti del, ki je v stiku z najbolj napredno proizvodnjo in zato najbolj revolucionaren in je bil in je v Trstu narodnostno najbolj izpostavljen. Korenine je zmožna gibanje, kljub temu da je bilo v svojem bistvu napredno in je neprecenljivo mnogo napravilo za prosvetilev primorskih žensk, ki so imeli na njem v Trstu največji vpliv. V Trstu je bilo v tem pogledu znatno. Tako stališče je nehoti oddaljevalo od ženskega gibanja del žena in to tisti del, ki je v stiku z najbolj napredno proizvodnjo in zato najbolj revolucionaren in je bil in je v Trstu narodnostno najbolj izpostavljen. Korenine je zmožna gibanje, kljub temu da je bilo v svojem bistvu napredno in je neprecenljivo mnogo napravilo za prosvetilev primorskih žensk, ki so imeli na njem v Trstu največji vpliv. V Trstu je bilo v tem pogledu znatno. Tako stališče je nehoti oddaljevalo od ženskega gibanja del žena in to tisti del, ki je v stiku z najbolj napredno proizvodnjo in zato najbolj revolucionaren in je bil in je v Trstu narodnostno najbolj izpostavljen. Korenine je zmožna gibanje, kljub temu da je bilo v svojem bistvu napredno in je neprecenljivo mnogo napravilo za prosvetilev primorskih žensk, ki so imeli na njem v Trstu največji vpliv. V Trstu je bilo v tem pogledu znatno. Tako stališče je nehoti oddaljevalo od ženskega gibanja del žena in to tisti del, ki je v stiku z najbolj napredno proizvodnjo in zato najbolj revolucionaren in je bil in je v Trstu narodnostno najbolj izpostavljen. Korenine je zmožna gibanje, kljub temu da je bilo v svojem bistvu napredno in je neprec

